

ПРИЛОЖЕНИЕ 2

План за действие
на Програма за опазване на околната среда на община Габрово
2023-2027г.

Приоритет 1: Възстановяване на природния капитал. Устойчиви общности и екосистеми

СЦ 1: Възстановяване и съхраняване на биологичното разнообразие и естествените функции на екосистемите. Информирано участие на заинтересованите страни: споделена отговорност, споделено управление.

Области на действие

- Укрепване на нормативната рамка за възстановяване на природата
- Опазване, подобряване и възстановяване на състоянието на популациите на видове и природни местообитания; на екосистемите и на екосистемните услуги и ползи, които те предоставят
- Насърчаване на устойчиви практики за управление на почвите
- Управление на защитените зони и защитените територии
- Максимално ограничаване на въвеждането и натурализирането на чужди видове в природата и контрол на широко разпространените
- Управление на туристическия поток и неговото въздействие
- Подобряване на знанията за видове и природни местообитания чрез теренни проучвания

Бюджет за СЦ 1 7 090 000

СЦ2: Екологизация на населените места - възстановяване на присъствието на природата в урбанизираните територии

Области на действие

- Позелняване на градовете: Опазване, възстановяване и разширяване на зелена инфраструктура в градските и крайградски територии
- Подобряване на информираността и подкрепа за широкото участие на гражданите в демократичните процеси, насърчаване на социалното качество.

Бюджет за СЦ 2 33930000.00

Бюджет Приоритет 1 41 020 000

Приоритет 2: Населени места с високо качество на живот, модерна екологична инфраструктура и нулево замърсяване

СЦ1: Нулево замърсяване в населените места - предотвратяване и намаляване на замърсяването на водите, атмосферния въздух; безопасни нива на шум, йонизиращи и нейонизиращи лъчения.

Области на действие

- Инвестиции в системи за събиране и третиране на отпадъчни води
- Ефективно използване на водните ресурси.
- Намаляване на емисии от битово отопление. Създаване на зони с нулеви емисии.
- Развитие на устойчив транспорт и подобрена свързаност;
- Благоустрояване на градската среда - намаляване на замърсяването
- Мониторинг и ефективен контрол на замърсяването на градската среда
- Повишаване на информираността, знанията и обществената ангажираност, с фокус КАВ, шумово замърсяване; йонизиращи и нейонизиращи лъчения

Общо за СЦ 1 20 873 000.00

СЦ 2: Ефективно прилагане на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и на всички нива /прилагане на принципа

Области на действие

- Предотвратяване на образуването на отпадъци
- Подготовка за повторна употреба и рециклиране на различни потоци отпадъци
- Намаляване на количествата и риска от депонирани отпадъци

Общо за СЦ 2 8 085 000.00

СЦ 3: Трансформация на модела на поведение и потребление към нулево замърсяване, развитие на кръгова икономика и ресурсна

Области на действие

- Насърчаване на устойчивите модели на потребление сред населението
- Решения за кръгова икономика и ресурсна ефективност

Общо за СЦ 3 575 000.00

Общо за Приоритет 2 29 533 000.00

Приоритет 3: Ограничаване на изменението на климата и адаптация към климатичните промени

СЦ 1: Сметчане на изменението на климата

Области на действие

- Ограничаване на употребата на високемисионни твърди горива и уреди за отопление
- Подобряване на енергийната ефективност и насърчаване използването на ВЕИ в обществени, производствени и жилищни сгради, както и при
- Намаляване на въглеродния отпечатък от сектор транспорт
- Подобряване на енергийната ефективност и използване на ВЕИ в уличното осветление

Общо за СЦ 1 88 200 000.00

СЦ 2: Постигане на устойчиво към изменението на климата общество и икономика

Области на действие

- Подобряване на устойчивостта към изменението на климата на населените места в общината (благоустрояване и градско развитие)
- Програма от мерки за увеличаване на устойчивостта и намаляване на риска от ерозии, пожари и наводнения в териториите извън населените места

Общо за СЦ 2 2 450 000.00

СЦ 3: Изграждане на капацитет за осъществяването на преход към климатично неутрална община	
Области на действие	
Програма от мерки за повишаване на обществената информираност и ангажираност, с фокус млади хора	
Повишаване на административния капацитет и развитие на институционалната рамка за комплексно прилагане на пакета мерки за постигане на климатично неутрална и устойчива община	
Общо за СЦ 3	540 000.00
Общо за приоритет 3	91 190 000.00
Приоритет 4: Управление за ускорено постигане на целите за околната среда	
СЦ 1: Интегриране на принципите на устойчиво управление на околната среда в секторните политики и нормативната рамка на общинско ниво	
Области на действие	
Формулиране и изпълнение на общински политики за опазване на околната среда и устойчиво развитие	
Общо за СЦ 1	41 000
СЦ 2: Информираниост, публичност и ангажираност за околната среда на всички нива	
Области на действие	
Повишаване на обществената култура и съзнанието по проблемите на околната среда	
Привличане на обществеността в процеса на вземане на решения	
Ангажиране на обществеността в опазването на околната среда чрез различни инициативи	
Общо за СЦ 2	785 000
СЦ 3: Надграждане на капацитета за управление на околната среда	
Области на действие	
Програма за подобряване на институционалния капацитет за устойчиво управление на околната среда	
Мерки за проследяване на напредъка и контрол	
Общо за СЦ 3	416 000
Общо за Приоритет 4	1 242 000
Бюджет на ПООС	162 985 000.00

Програма за опазване на околната среда на община Габрово, 2023 - 2027

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Приоритет 1: Възстановяване на природния капитал. Устойчива обшност и екосистеми		Област на действие		КОД		Мярка		Оценка на необходимите финансови ресурси		Източници на финансиране		Срок на изпълнение		Очаквани резултати		Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
СЦ 1: Възстановяване и съхраняване на биологичното разнообразие и естествените функции на екосистемите. Информирано участие на заинтересованите страни; споделена отговорност; съвместно управление.	Укрепване на нормативната рамка за възстановяване на природата	1.1.1. (3.2.4.)	Подобряване на управлението и контрола, разработване/актуализация на нормативни актове и въвеждането им	10 000	Общински бюджет	< 2 години	Подобрено управление и контрол в сектора	Брой нормативни актове	Община Габрово, Общински съвет	РИОСВ, ОД Земеделие, ДГС									
		1.1.2.	Разработване и прилагане на програма от мерки за изграждане, реконструкция и рехабилитация на „зелена“ и „синя“ инфраструктура за осигуряване на екологични коридори и подобряване състоянието на популациите на видове в суходемните и водни екосистеми	1 000 000	Програми съфинансирани от ЕС LIFE МВУ	< 5 години	Създадена и реконструирана "зелена и синя" инфраструктура	Брой елементи зелена и синя инфраструктура	Община Габрово/ ДПП Българка/ДГС	МРРЕ, МОСВ									
		1.1.3. (3.2.9.)	Опазване, подобряване и възстановяване състоянието на горските екосистеми	800 000	Програми съфинансирани от ЕС МВУ LIFE частни инвестиции	> 5 години	Възстановени горски площи	Площ, ха	СЦДП, ДГС, ДПП Българка	Заинтересовани страни									
	Опазване на непрекъснатостта на водните течения и движението на рибите - рибни проходи и байпаси	1.1.4.	Увеличаване производството на растителни и животински продукти по биологичен начин, подкрепа за производителите им	500 000	Програми съфинансирани от ЕС МВУ	< 5 години	Увеличено производство на биологични продукти; Подобрени показатели за съхранение на биоразнообразието	Брой видове (вкл. и птици) /г/р/родни местообитания с подобрен природозащитен статус; % повишение	Община Габрово										
		1.1.5.	Осигуряване на непрекъснатостта на водните течения и движението на рибите - рибни проходи и байпаси	200 000	Програми съфинансирани от ЕС Общински бюджет	< 3 години	Подобрена екологична свързаност	Брой съоръжения	Собственици/ ползватели на обекти	Община Габрово, ЛРД "Чардафон"									
	Опазване, подобряване и възстановяване на състоянието на водоема и пещерите на водата - възстановяване на меандри и ръкави	1.1.6. (3.2.14.)	Подобряване на естественото задържане на водата - възстановяване на меандри и ръкави	0	LIFE	> 5 години	Подобрен хидрологичен режим и екологични условия в реките	Брой съоръжения/ структури за естествено задържане на води	Община Габрово	Басейнова дирекция Дунавски район, ДГС, ЛРД "Чардафон"									
		1.1.7.	Възстановяване и опазване на биологичното равновесие и обогатяване на разнообразието на рибните ресурси в сладководните екосистеми.	50 000	Програми съфинансирани от ЕС частни инвестиции	> 5 години	Възстановено разнообразието на рибни ресурси и речната фауна	км възстановени речни участъци	ДПП Българка, ЛРД "Чардафон", ДГС	Община Габрово									

1.1.8. (3.2.14.)	Мерки за възстановяване и защита на речните брегове и речните корита от ерозия	0	Програми съфинансирани от ЕС	> 5 години	Намален твърд отток във водите басейни и подобро природозащитно състояние на сладководните екосистеми	км осъществени дейности по предотвратяване на ерозията	Община Габрово	МРРЕ, МЗ, МОСВ
1.1.9.	Подобряване на процесите на планиране и осъществяване на дейностите, свързани с опазване, възстановяването и поддържането на биологичното разнообразие в горските територии. Изграждане на капацитет и обучение	50 000	Програми съфинансирани от ЕС и публични предприятия	< 3 години	Подобри процеси на планиране	Брой планове	СИЦП, ДС	ИАГ, РИОСВ, Община Габрово, заинтересовани страни и НПО
1.1.10.	Изпълнение на дейности за опазване на застрашени видове ex situ, чрез отглеждане на екземпляри в Зоологическа градина Габрово	200 000	LIFE	2027 г.	Осигурени условия за отглеждане на негативните популационни тенденции на застрашени видове	Брой видове	Община Габрово	РИОСВ, ДПП България, ДНП Ц. Балкан, НПО, БАН
1.1.11.	Информационни кампании и доброволческа ангажираност на гражданите и заинтересовани страни за опазване и възстановяване на природата	100 000	LIFE Програми съфинансирани от ЕС	постоянен	По-добра информираност и гражданско участие в природозащитни дейности	Степен на повишаване на осведомеността и ангажираността	Община Габрово/ ДПП България/ДС	НПО, БАН, РИОСВ,
1.1.12. (3.2.9., 3.2.10.)	Провеждане на противоерозионни практики (запесяване и др.) за ограничаване на водопощната ерозия (изоставени земеделски земи, лесопригодни гоянини, ерозирани и застрашени от ерозия територии, пожарни, ветроваля); въвеждане на отговорни горскостопански практики.	500 000	Програми съфинансирани от ЕС финансови инструменти на публични предприятия	< 5 години	Предотвратено възникване на деградационни процеси	Площ, ха	СИЦП, ДС, ДПП България, ОД Земеделие	Община Габрово, Заинтересовани страни
1.1.13.	Разработване и въвеждане в местната нормативна уредба (относно летното отнемане/ използване на земи, както и стимули за повторната употреба на градските почви.	10 000	Общински бюджет	< 2 години	Местна нормативна рамка в подкрепа на ограничаване летното отнемане на земи. %	% нетно отнемане/ използване на земи. % повторната употреба на градските почви	Община Габрово; Общински съвет Габрово	ОД Земеделие, СИЦП
1.1.14.	Възстановяване и рехабилитация на нарушени терени (бивши кариери или части от тях, регламентирани и нерегламентирани сметища, свлачища, срутища и други земи с нарушен почвен профил, строителни площадки на точкови и линейни обекти).	1 000 000	частни инвестиции Общински бюджет	постоянен	Възстановяване и съхраняване функциите на почвите	Площ, ха	Община Габрово, близес	РИОСВ, заинтересовани страни

Насърчаване на устойчиви практики за управление на почвите

1.1.15.	Прилагане на преангажирани геозащитни мерки и изпълнение на инвестиционни проекти за укрепителни и отвличателни съоръжения в рискови участъци на свлачищата	2 000 000	Държавен бюджет	постоянен	Превенция и предотвратяване на ерозийни и други неблагоприятни геодинамични процеси	бр. инвестиционни проекти за геозащитни съоръжения и системи	Община Габрово	МРРЕ
1.1.16.	Подобряване на административния капацитет, свързан с опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите	20 000	Общински бюджет	2027 г.	Подобрени умения за управление на опазването на почвите	бр. обучителни събития	Община Габрово	ОД Земеделие, ДС
1.1.17.	Изграждане на капацитет на заинтересованите страни за прилагане на консервационни мерки. Обучения и мрежи за обмен на добри практики	100 000	Програми съфинансирани от ЕС LIFE	постоянен	Изграден капацитет на заинтересованите страни	бр. обучителни събития	Община Габрово, РИОСВ	МОСВ, РИОСВ, заинтересовани страни и НПО
1.1.18.	Изграждане на органи за управление и контрол на защитените зони	100 000	Програми съфинансирани от ЕС	2027 г.	Работещи органи за управление на 33 защитените зони	бр. работещи институции	РИОСВ, Община Габрово	МОСВ, РИОСВ, заинтересовани страни и НПО
1.1.19.	Разработване на планове за управление на защитените зони по Natura 2000.	20 000	Общински бюджет	< 4 години	Разработени планове	Брой планове	РИОСВ	Община Габрово, Заинтересовани страни
1.1.20.	Регулиране въвеждането и натурализирането на чужди видове в природата, контрол на ключови инвазивни чужди видове, пилотно прилагане на мерки и механизми за намаляване разпространението им	300 000	Програми съфинансирани от ЕС	< 4 години	Разработен план	Брой разработени и приложени мерки	ОД Земеделие, СЦДП, ДС	Община Габрово, Заинтересовани страни, РИОСВ
1.1.21.	Съвместно управление, развитие и поддръжка на екопътеки и планински туристически маршрути.	100 000	публично - частни партньорства приходи от такси Общински бюджет	постоянен	Управление на туристическото въздействие	км обезопасени и благоустроени туристически маршрути	Община Габрово/ ДПП Българка/ ТД Узана, СЦДП	Тур. сдружения, доброволчески общности, тур. бизнес
1.1.22	Подобряване на знанията за видове и природни местообитания чрез теренни проучвания	10 000	Общински бюджет LIFE Фонд "Научни изследвания"	2027 г. 2027г.	Информационна обезпеченост на решенията, свързани с биоразнообразието	Площ, ха	Община Габрово	БАН
1.1.23	Оценка на находищата и ресурси на лечебните растения	20 000			Информационна обезпеченост на решенията, свързани с лечебните растения.			
		7 090 000						

СИ12: Екологизация на населените места - възстановяване на присъственото на природата в урбанизирани територии	1.2.1. (3.2.1., 3.2.5.)	Разработване и прилагане на програма за възстановяване, опазване и развитие на зелената и синя инфраструктура в градски и крайградски територии. Създаване условия за увеличаване на видовото разнообразие и подобряване състоянието на популациите на видовете, обитаващи града, на екосистемите и на екосистемните услуги и ползи, които те предоставят	30 000 000	Програми съфинансирани от ЕС	> 5 години	Реализирани мерки за зелени и сини пространства	% увеличаване на площите зелени и сини пространства; Брой одобрени проекти по ППР, свързани с изграждане/подобряване на зелена и синя инфраструктура	Община Габрово	МРРБ
	1.2.2. (3.2.2.)	Създаване на цялостна система за мониторинг на зелената система- създаване на ГИС слой, вкл. картографиране и паспортизация на съществуваща дървесна растителност в градското озеленяване, идентифициране на места с липоваша дълготрайна дървесна растителност	0	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС	2027 г. постоянно	Повишено познание и подобрена система за мониторинг на зелената система; подкрепа за вземане на адекватни управленски решения	Изграден и функциониращ ГИС слой; функционираща с-ма за мониторинг	Община Габрово	
Поселвяване на градовете: Опазване, възстановяване и разширяване на зелената инфраструктура в градските и крайградски територии	1.2.3.	Насърчаване на частни инвестиции за подобряване на съществуващата и създаване на нова зелена и синя инфраструктура.	500 000	Програми съфинансирани от ЕС публично - частни партньорства МВУ	< 5 години	Повишени частни инвестиции	% повишение на частните инвестиции	Община Габрово	МРРБ
	1.2.4.	Развиване на сътрудничеството между местната администрация и общността за създаване на повече достъпни зелени площи, като се работи с всички заинтересовани страни и се прилагат добри практики.	100 000	публично - частни партньорства LIFE ПУДООС	< 5 години	Създадени повече и по-достъпни зелени площи	Брой приложени добри практики	Община Габрово	МРРБ
	1.2.5.	Интегрирани териториални инвестиции за зелена инфраструктура	2 000 000	Програми съфинансирани от ЕС	постоянен	Реализирани инвестиции	Брой одобрени интегрирани концепции с участие на съседни общини	Община Габрово	МОСВ, МРРБ
	1.2.6.	Разработване и прилагане на план за екологизиране на град Габрово	200 000	Програми съфинансирани от ЕС Общински бюджет	< 5 години	Разработен и се изпълнява план за екологизиране	Брой	Община Габрово	МОСВ
	1.2.7.	Разработване и изпълнение на иновативни решения за използване на природните ресурси в градска среда (демонстрационни проекти)	500 000	Хоризонт Европа публично - частни партньорства НДФФ частни инвестиции	< 4 години	Реализирани демонстрационни проекти	Брой проекти	Община Габрово	

Област за СИ 2 Област за Приоритет 1	Подобриване на информираността и подкрепна за ивиракото участие на гражданите в демократичните процеси, насърчване на социалното съдействие.	1.2.8. Информационни кампании за насърчване на устойчивото използване на природните ресурсите	30 000	публично - частни партньорства Общински бюджет НДФФ	постоянен	Подобрено ниво на информираност и ангажираност по проблемите, свързани с устойчивото използване на природните ресурси	бр. проведени кампании/ инициативи, % повишение на осведомеността	Община Габрово	РИОСВ, НСОРБ, Браншови организации
	1.2.9. Подобриване на уменията за интегрирано управление на околната среда и участието на местните общности в процесите на вземане на решения. Изграждане на капацитет, обучение, мрежи за обмен на добри практики	100 000	LIFE	< 5 години	Подобрени умения за интегрирано управление	Брой решения с участие на местните общности	Община Габрово	МОСВ, МРРБ, НСОРБ	
	1.2.10. Насърчване на иновациите в областта на околната среда в градските райони.	500 000	Програми съфинансирани от ЕС	< 5 години	Повишени частни инвестиции	% повишение	Община Габрово	МРРБ	
		33 930 000							
		41 020 000							

Програма за опазване на околната среда на община Габрово, 2023 - 2027

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Приоритет 2: Населени места с високо качество на живот, Модерна екологична инфраструктура и нулево замърсяване	Област на действие		Мярка	Оценка на необходимите финансови средства	Източници на финансиране	Срок на	Основен резултат	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции		
	КОД	Мярка							Община	Партньори	
СПП: Нулево замърсяване в населените места - предотвратяване намаляване замърсяването на водите, атмосферния въздух, почвата и шума, конизирани лъчения и дефинирани лъчения.	Инвестиции в системи за събиране и третиране на отпадъчни води	2.1.1.	Реконструкция и разширяване на съществуващата канализационна мрежа на населените места на общината	450 000.00	Програми съфинансирани от ЕС Държавен бюджет инвестиции на публични предприятия	2027 г.	Подобрени системи за отвеждане и реконструирани на и новозградени отпадъчните води от канализационни населените места на община Габрово. Ограничаване на жители/населени места агропромышления натиск върху помръкналите и подземни водни тела	км. бр. обхващани и населени места. бр. обхващани жители	Община Габрово Кметове/ местни наместници	Община Габрово Кметове/ местни наместници	
		2.1.2.	Проектиране и изпълнение на решения за отвеждане и пречистване на отпадъчните води на съставните селища на община Габрово	500 000.00	Програми съфинансирани от ЕС инвестиции на публични предприятия ПУДООС	2027 г.	Подобрен възстановен екологичен статус на водните тела	бр. обхващани и населени места. бр. обхващани жители	Община Габрово Кметове/ местни наместници	Община Габрово Кметове/ местни наместници	
		2.1.3.	Разработване и изпълнение на пилотни проекти за алтернативно пречистване на битови отпадъчни води чрез изкуствена влажна зона/ индивидуални системи за пречистване и др.	250 000.00	Хоризонт: Европа LIFE ПУДООС	2027 г.	бр. реализирани пилотни проекти	Община Габрово	Община Габрово	Община Габрово Кметове/ местни наместници	Община Габрово Кметове/ местни наместници
		2.1.4.	Реконструкция на съществуващи и изграждане на нови резервоари за вода и съоръжения от водоснабдителната мрежа за задоволяване на питейно-битовите нужди на населението	300 000.00	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС инвестиции на публични предприятия Държавен бюджет	2027 г.	Подобрена инфраструктура услуга водоснабдяване. Ограничаване загубите на вода от водоснабдителната система. Подобро водоснабдяване	бр. реконструирани/новозградени водоснабдителни съоръжения; бр. жители/населени места с подобро водоснабдяване	Община Габрово Кметове и местни наместници Бизнес партньори	Община Габрово Кметове и местни наместници Бизнес партньори	Община Габрово Кметове и местни наместници Бизнес партньори
		2.1.5.	Реконструкция на съществуващи и изграждане на нови довеждащи водопроводи и водопроводни мрежи	523 000.00	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС Държавен бюджет инвестиции на публични предприятия	2027 г.	състояние на водните тела.	км. реконструирани/новозградени водопроводи; бр. жители/населени места с подобро водоснабдяване	Община Габрово Кметове и местни наместници Бизнес партньори	Община Габрово Кметове и местни наместници Бизнес партньори	Община Габрово Кметове и местни наместници Бизнес партньори
		2.1.6.	Реконструкция и подмяна на водопроводи в населените места с цел намаляване на загубите на вода	2 000 000.00	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС Държавен бюджет инвестиции на публични предприятия	2027 г.	състояние на водните тела.	км. реконструирани водопроводи; бр. жители/населени места с подобро водоснабдяване	Община Габрово Кметове и местни наместници	Община Габрово Кметове и местни наместници	Община Габрово Кметове и местни наместници

Ефективно използване на водните ресурси

2.1.7.	Инвестиции в системи за управление на водоснабдяването, включително интелигентни системи за управление	500 000.00	Държавен бюджет инвестиции публични предприятия	< 4 години		бр. надградени системи за управление; бр. населени места подобрена водоснабдителна услуга	Община Габрово Кметове и кметски наместници
2.1.8.	Разработване и изпълнение на иновативни решения за ефективно използване на водните ресурси в производствените предприятия	1 000 000.00	МВУ Хоризонт Европа Intatag	2027 г.		бр. реализирани пилотни проекти; бр. предприятия с въведени системи за ресурсна ефективност	Община Габрово Бизнес партньори Община Габрово Браншови организации
2.1.9.	Приоритетното разширяване на газопроводната мрежа в райони, където няма изградена топло-прецесна мрежа;	500 000.00	частни инвестиции	2027 г.		реализирани проекти; м. изградена мрежа	Газоразпределятели дружества МЕ
2.1.10.	Финансов механизъм за стимулиране на гражданите и бизнеса за свързване с газопроводната мрежа;	100 000.00	финансови инструменти	2027 г.		Ускорен преход към община с нулево замърсяване	Община Габрово Бизнес, сдружения за етажна собственост;
2.1.11.	Програма за подобряване на качеството на услугата, вкл. цялостна технологична модернизация на процеса на производство на топлоенергия и въвеждане на НДНТ и спазване на норми; разширяване на топлопрецесната мрежа в гр. Габрово; реконструкция и подмяна на амортизирани участъци от топлопрецесната мрежа; модернизирани участъци от топлопрецесната мрежа; въвеждане на системи за мониторинг и контрол по цялата мрежа; и др.	3 000 000.00	финансови инструменти частни инвестиции Програми съфинансирани от ЕС	2027 г. > 5 години		Преход към община с нулево замърсяване; Реализирани инвестиции в централизираното топлооснабдяване в Габрово	Община Габрово Бизнес, сдружения за етажна собственост; община МЕ
2.1.12.	Финансов механизъм за стимулиране на гражданите и бизнеса за свързване към централното топлооснабдяване;	100 000.00	Програми съфинансирани от ЕС финансови инструменти	2027 г.		Ускорен преход към община с нулево замърсяване	Община Габрово Бизнес, сдружения за етажна собственост;
2.1.13.	Информационни кампании за икономическите и екологичните ползи от използването на екологосъобразна алтернатива за битово отопление (централизирано топлооснабдяване; газификация; климатични; термомомии; пелети, зелен водород).	100 000.00	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС	постоянен		Засилена информираност на ангажираност на населението	Община Габрово Бизнес НПО, бизнес
2.1.14. (3.1.4.)	Финансов механизъм за стимулиране на гражданите и бизнеса за увеличено използване на ВЕИ, вкл. водород.	0.00	Програми съфинансирани от ЕС финансови инструменти частни инвестиции	2027 г.		Създаден устойчив модел за стимулиране / ускоряване на преход към община с нулево замърсяване	Община Габрово Бизнес асоциации / браншови организации

Намаляване на емисиите от битово отопление. Създаване на зони с нулеви емисии.

2.1.15.	Разработване и пилотно въвеждане на зона с ниски емисии (критерии за превозни средства и отпошление на сградите; въвеждане на такси за влизане на превозни средства неогтовалящи на стандартите)	500 000.00	Програми съфинансирани от ЕС Общински бюджет	2027 г.	Разработен и тестван устойчив модел за ускоряване на преход към община с нулево замърсяване	Община Габрово	МОСВ / РИОСВ;
2.1.16.	Разработване на общинска наредба за ограничаване на употребата на високемисионни твърди горива и уреди за отпошление (Регулаторна мярка)	0.00	Общински бюджет	< 2 години	Местна нормативна рамка в подкрепа на нормативни преход към община с нулево замърсяване	Община Габрово (Общински съвет Габрово)	МОСВ / РИОСВ;
2.1.17.	Програма от мерки за подобряване на градската логистика, вкл. проучване и прилагане на организационни мерки за намаляване на трафика в пиковите часове; внедряване на интелигентни транспортни системи;	500 000.00	финансови инструменти	2027 г.	Ускорен преход към община с нулево замърсяване (устойчива мобилност)	Община Габрово	ОПТ
2.1.18.	Подобряване на транспортната инфраструктура и увеличаване на атрактивността на обществения транспорт;	2 000 000.00	финансови инструменти	2027 г.	Ускорен преход към община с нулево замърсяване (устойчива мобилност)	Община Габрово	ОПТ
2.1.19.	Ускорено преминаване в обществения транспорт към превозни средства с ниски и нулеви емисии, вкл. изграждане на зарядни станции	0.00	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС финансови инструменти	2027 г.	Ускорен преход към община с нулево замърсяване (устойчива мобилност)	Община Габрово	ОПТ
2.1.20.	Програма за насърчаване използването на електрически автомобили от граждани и бизнес, вкл. изграждане на зарядни станции на обществени паркинги и др. локации; разширяване на зоните за платено паркиране и въвеждане на правила за безплатно ползване за електрически автомобили; създаване на зони с ограничен достъп на автомобили, с изкл. на електрически и др. стимули;	0.00	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС финансови инструменти	постоянен 2027	Ускорен преход към община с нулево замърсяване (устойчива мобилност)	Община Габрово (Общински съвет Габрово)	бизнес; НПО
2.1.21.	Мерки за подобряване на пешеходното и велосипедно придвижване, вкл. изграждане на инфраструктура	500 000.00	Програми съфинансирани от ЕС	постоянен	Ускорен преход към община с нулево замърсяване (устойчива мобилност)	Община Габрово	НПО
2.1.22.	Програма за промяна на поведението и управление на търсенето - насърчаване на ползването на обществен транспорт и по-чисти видове транспорт, вкл. и чрез подобряване на атрактивността на градския транспорт; създаване на мобилно приложение за придвижване с обществен транспорт; подобряване на условията за пешеходно и велосипедно придвижване и др.	0.00	Програми съфинансирани от ЕС		Ускорен преход към община с нулево замърсяване (устойчива мобилност)	Община Габрово	бизнес; НПО
2.1.23.	Местна нормативна уредба, насърчаваша използването на електромобили (Регулаторна мярка)	0.00	Общински бюджет	< 2 години	Местна нормативна рамка в подкрепа на преход към устойчива мобилност	Община Габрово; Общински съвет Габрово	

Развитие на устойчив транспорт и подобряване свързаност; (НПО; ШУТМ)

2.1.24.	Разработване и въвеждане в местната нормативна уредба на правила (изисквания) при извършване на строителни и ремонтни дейности в населените места с цел гарантиране на предотвръщане и/или намаляване на замърсяването на въздуха и спазване на нормите за шума.	20 000.00	Общински бюджет	<2 години	Местна нормативна рамка в подкрепа преход към община нулево замърсяване	Община Габрово; Общински съвет Габрово	Община Габрово; Общински съвет Габрово	
2.1.25.	Разработване и въвеждане в местната нормативна уредба на правила / изисквания по отношение на настилките, които се използват в градска среда (показатели за предотвръщане / намаляване на прахово и шумово замърсяване), както и изисквания към технологията при извършване на основен / текущ / ремонт на уличната мрежа; изисквания за включване на дървесна растителност; и др.	20 000.00	Общински бюджет	<2 години	Местна нормативна рамка в подкрепа преход към община нулево замърсяване	Община Габрово; Общински съвет Габрово	Община Габрово; Общински съвет Габрово	
2.1.26.	Програма от мерки за ускорено благоустройство на градската среда, вкл. изграждане на нови улици, нови пътни връзки в градската част, извършване на основен / текущ / ремонт на уличната мрежа; възстановяване и поддръжка на храстовата и дървесна растителност по всички улици и основни артерии, където това е възможно, и др. - интегриране на мерки за намаляване на прахово и шумово замърсяване;	5 000 000.00	Общински бюджет	постоянен	Ускорен преход към община с нулево замърсяване (зелена община) - Отграничено прахово и шумово замърсяване; Спазени норми	община Габрово	община Габрово	
2.1.27.	Извършване на инвентаризация на „отоплените свободни площи“, загряване с устойчива през всички сезони и многогодишна тревна растителност и последваща поддръжка.	500 000.00	Общински бюджет	2027 г.	Подобрена информационна среда за ефективна поддръжка на зелената система; Намалено прахово замърсяване;	Община Габрово	Община Габрово	
2.1.28.	Изграждане на обходни пътни артерии и извеждане на транзитния трафик от населените места	1 000 000.00	Държавен бюджет	2027 г.	Ускорен преход към община с нулево замърсяване (устойчива мобилност)	АПИ	община МРРБ	община Габрово;
2.1.29.	Засилване на мерките за поддръжка на чистота на населените места - увеличена честота на мистене и мистене на уличната мрежа; ограничаване използването на пясък и замаяна с екологосъобразни решения при зимна поддръжка;	500 000.00	приходи от такси	постоянен	Ускорен преход към община с нулево замърсяване - постигнато високо КАВ; спазени норми; Актуализиран договор;	Община Габрово	Община Габрово (Общински съвет Габрово); "Благоустроена"	
2.1.30.	Координация с операторите на комунални услуги при поддръжане на улична мрежа и проекти за градска среда (да извършат подмяна на амортизирани подземни комуналки, когато е приложимо, преди извършване на основен ремонт на пътната настилка)	0.00		постоянен	Повишена ефективност; Подобрено състояние на ОС;	община Габрово	общински дружества и оператори на комунални услуги	

Благоустройство на градската среда - намаляване на замърсяването / (ИПРО; ПУТМ; СРЗИ)

2.1.31.	Въвеждане на изисквания /критерии/ при разработване / одобряване на ПУП на зони с различно предназначение да се извърши оценка и да се планират мерки за постигане на високо КАВ, съобразяване с гранични стойности на шум, както и безопасни нива налъчтения.	20 000.00	Общински бюджет	<2 години	Местна нормативна рамка в подкрепа на шредход към община нулово замърсяване / Инициране на одобрение критерите за чиста и здравословна ОС в градското планиране	Изработени и интегрирани в Габрово	Община Габрово	РЗИ; КАТ; РИОСВ; МЕ; МРРБ; Областна администрация
2.1.32.	Разработване и прилагане на правила за координация между участниците в процесе по градостроително планиране, опазване на околната среда, енергийна ефективност, ВЕИ, управление на трафика, с цел предотвратяване нарушаване КАВ, шум, лъчтения и др.	5 000.00	Общински бюджет	<2 години	Подобрено междусекторно взаимодействие и модел повишена ефективност на институциите; Подобрено състояние на ОС	разработен и функциониращ за координация	Община Габрово	РЗИ; КАТ; РИОСВ; МЕ; МРРБ; Областна администрация
2.1.33.	Развитие на институционални капацитет на община Габрово за мониторинг и контрол на замършителите на въздуха, източниците на шумово замърсяване и лъчтения;	100 000.00	Общински бюджет	постоянен	Подобрен капацитет на общинска администрация за мониторинг и контрол; новоназначени Изградено звено служители (еконсекторат)	бр. обучени; бр. служители	Община Габрово	
2.1.34.	Проект за надграждане на общинската система за мониторинг на КАВ, вкл. мобилна станция за мониторинг на КАВ.	600 000.00	Програми съфинансирани от ЕС	2027 г.	Повишен капацитет на общинска администрация за мониторинг и контрол; Подобрена информационна среда за ефективно управление	реализиран проект; общинска мобилна станция за мониторинг на КАВ	Община Габрово	МОСВ / РИОСВ;
2.1.35.	Създаване на регистър на всички известни източници на замърсяване на КАВ / Шумово замърсяване / лъчтения;	30 000.00	Общински бюджет	<3 години	Подобрена информационна среда за ефективно управление	създаден и поддържан регистър	Община Габрово	РЗИ; КАТ; РИОСВ; Областна администрация
2.1.36.	Програма / механизъм за извършване на ефективни контрол на състоянието на строителните площи (КАВ и шум); проверка на възстановяването на улици и тротоари след извършването на строителни дейности, озеленяване на обекти; контрол на паркиране в зелени площи и др.	5 000.00	Общински бюджет	<2 години	Повишен капацитет на общинска администрация за контрол; Подобрено състояние на ОС	Разработена и приета програма за контрол; бр. настъп / обучени служители	Община Габрово	
2.1.37.	Подкрепа на мрежата за граждански мониторинг на КАВ и включване на информацията в базата данни за вземане на управленски решения;	10 000.00	Програми съфинансирани от ЕС частни инвестиции	<3 години	Подобрен достъп до информация за вземане на управленски решения; Повишена обществена информираност и ангажираност; Подобрено състояние на КАВ;	бр. реализирани и мерки; създадени за интегрирана на система за КАВ	Община Габрово	НПО (АнЪг)

Мониторинг и ефективен контрол на замърсяването на градската среда

2.1.38.	Разработване и прилагане на програма за разширяване обхвата на мониторинга на състоянието на водните тела и натиска от точкови източници на замърсяване	150 000.00	Държавен бюджет Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС	< 2 години	Бр. разработени програми; бр. пунктове за проучвателен/постоянен мониторинг	Басейнова дирекция Дунавски район ТУ Габрово	Община Габрово Бизнес сектор ТУ Габрово
2.1.39.	Създаване на междуведомствена експертна работна група - Подобряване на координация между общинска администрация и компетентните органи - РИОСВ, РЗИ, др.	0.00		< 3 години	Координация на ефективност и институции отговорности в сферата на мониторинг и контрол на замърсяването на ОС, Подобро състояние на ОС	Община Габрово	областна администрация, РИОСВ, РЗИ;
2.1.40. (4.3.4)	Ежегодна програма за обучение на служители на общинска администрация, образователни и др. институции по темите, свързани с чиста и безопасна градска среда ("Околна среда - здраве")	0.00	Общински бюджет	постоянен	Повишен капацитет на административните и учителите по темата; обучени Подобро състояние на ОС	община Габрово	училища; РИ на МОН
2.1.41.	Включване на темите, свързани с отпадане на КАВ, шумово натоварване, йонизирани и нейонизирани лъчения в програми за извънкласни занимания на учениците от общината	20 000.00	Общински бюджет	2027 г.	Повишена информираност и извънкласна работа; бр. обучени младежи здравословна ОС	община Габрово	училища; РИ на МОН
2.1.42.	Надграждане на системата за предоставяне на агрегирана информация за качество на околната среда на населението Gtsev.Gabrovo (в реално време)	50 000.00	публично - частни партньорства	2027 г.	Повишена информираност на гражданите; Адекватна ефективна информационна среда	община Габрово	бизнес
2.1.43.	Провеждане на периодични информационни кампании "Околна среда - здраве" за повишаване на обществената информираност и ангажираност по теми свързани с въздействие на замърсители на ОС, шум, лъчения и др. върху здравето на населението;	20 000.00	Общински бюджет	постоянен	Повишена информираност и ангажираност на гражданите по темата чиста и здравословна ОС;	Община Габрово	РЗИ; НПО; Бизнес; училища
2.2.1.	Мерки за поддържане на образуването на битови отпадъци - разширяване на системите за компостиране, инфраструктура за подготовка за повторна употреба и др.	20 875 000.00 375 000.00	Програми съфинансирани от ЕС Общински бюджет публично - частни партньорства	2027 г.	Разширен обхват на инфраструктурата за оползотворяване и системи за подготовка за повторна употреба на битови отпадъци; Намалване на подбрен достъп до услуги за подготовка за повторна употреба на отпадъци	Община Габрово	Община Габрово РДНО Габрово Икономически оператори

Общо за СЧ 1

СЧ 2: Ефективно прилагане на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и инициативи /прилагане на принципите "чисти отпадъци"

2.2.2.	Сътрудничество с местния бизнес и развиване на капацитет за мониторинг на количествата образувани производствени отпадъци	60 000.00	Програми сфинансирани от ЕС Общински бюджет LIFE	2025 г.	Подобрен информационна основа и капацитет за изпълнение на мерки за предотвратяване образувачето на производствени отпадъци	бр. проведени срещи/ споразумения за въвеждане на системи за мониторинг	Община Габрово	Икономически оператори РИОСВ Габрово
2.2.3.	Разработване и изпълнение на общинска програма за намаляване образувачето на хранителни отпадъци	100 000.00	Общински бюджет публично - частни партньорства	2026 г.	Подобрен капацитет за изпълнение на мерки за предотвратяване на образувачето на хранителни отпадъци; Намаляване количествата образувани хранителни отпадъци	бр. разработени и утвърдени програми за управление	Община Габрово	Икономически оператори Социални услуги и зеща Образователни институции Браншови организации
2.2.4.	Подобряване и разширяване на системите и инфраструктурата за разделно събиране и предотвратяване на битови отпадъци	3 760 000.00	Програми сфинансирани от ЕС публично - частни партньорства	2027 г.	Подобрен инфраструктура за разделно събиране и предотвратяване на неопасни отпадъци	бр. наградени/ разширени системи за разделно събиране и предотвратяване; бр. обхванати населени места	Община Габрово	РДНО Габрово Организации по оползотворяване на отпадъци Икономически оператори
2.2.5.	Надграждане и разширяване на системата за разделно събиране на биорастворими отпадъци от домакинствата	2 516 000.00	Програми сфинансирани от ЕС приходи от такси ПУ/ЮОС	2027 г.	Подобрен инфраструктура за разделно събиране на биорастворими отпадъци от бита	бр. жители с достъп до системата за разделно събиране на биорастворими отпадъци	Община Габрово	РДНО Габрово
2.2.6.	Подобряване на инфраструктурата за оползотворяване на отпадъци от строителство и разрушаване	75 000.00	Общински бюджет публично - частни партньорства	2025 г.	Подобрен капацитет и инфраструктура за устойчиво управление на отпадъци от строителството	количество предадени за оползотворяване отпадъци от строителство (т)	Община Габрово	
2.2.7.	Мерки за насърчване на разделното събиране на отпадъци от бизнеса	214 000.00	Общински бюджет ФМ на ЕИП публично - частни партньорства	2027 г.	Създадени ефективни механизми за стимулиране на добри практики и ефективно прилагане йерархията за управление на отпадъците	бр. информационни/ тематични срещи; бр. подкрепени и реализирани проекти	Община Габрово	Икономически оператори РИОСВ Габрово Браншови организации

Предотвратяване на образувачето на отпадъци

Подготовка за повторна употреба и рециклиране на различни потоци отпадъци

2.2.8.	Подобряване на капацитета за ефективно управление и прилагане на йерархията при управление на отпадъците	0.00		2027 г.	Подобрен капацитет за контрол и ефективно изпълнение на принципите "замърсявателя плаща" за проверки и контроли; бр. въведени системи за мониторинг и отчитане	Община Габрово	РДНО Габрово РИОСВ Габрово Икономически оператори
2.2.9.	Мерки за намаляване количествата депонирани отпадъци от производствени дейности в приоритетни сектори на икономиката - текстилна промишленост, кожарска и кожухарска промишленост, обработка на метали и пластмаси	0.00			Подобрено капацитет за партньорство и анализи/информационни намаляване на количествата депонирани отпадъци	Община Габрово	Икономически оператори Браншови организации РИОСВ Габрово ТУ Габрово
2.2.10.	Разширяване на системата за разделно събиране на опасни отпадъци от бити	50 000.00	приходи от такси Общински бюджет	2025 г.	Подобрена инфраструктура и капацитет за управление на опасни отпадъци от бити на общинско ниво	Община Габрово	организации по оползотворяване на отпадъци РДНО Габрово
2.2.11.	Модернизация на Регионалната система за събиране и третиране на битови отпадъци (системи за мониторинг и отчитане, енергийно ефективни технологии, подновяване на автомобилния парк и др.)	750 000.00	Програми съфинансирани от ЕС приходи от такси	2027 г.	Подобрена инфраструктура за управление на риска от депонирани отпадъци	РДНО Габрово	Община Габрово РСУО Габрово
2.2.12.	Изготвяне на предизвестционно проучване за оползотворяване на утайките от ПСОВ Габрово	115 000.00	инвестиции публични предприятия LIFE Програми съфинансирани от ЕС	на 2027 г.	Намален риск от депонирани отпадъци	ВиК Габрово	Община Габрово
2.2.13.	Мерки за контрол и управление на неграгаментирани замърсявания	70 000.00	Общински бюджет Държавен бюджет	2027 г.	Намален риск от замърсяване и площта - обект на неграгаментирано депониране на рекултивирани отпадъци	Община Габрово	РИОСВ
2.3.1.	Дигитализация на услугите и информацията, свързана с управлението на отпадъците, включително съществуваща инфраструктура, системи и възможности за редистрибуция с цел повторна употреба	8 985 000.00	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС приходи от такси	2026 г.	Подобрена информационна основа за управление и осигурен достъп до информация	Община Габрово	РДНО Габрово Икономически оператори
2.3.2.	Иновации в градската среда за предотвратяване образуването на отпадъци	45 000.00	Програми съфинансирани от ЕС Общински бюджет МВУ	2027 г.	Подобрена инфраструктура и условия за предотвратяване образуването на отпадъци	Община Габрово	Община Габрово

Общо за СИ 2

СИ 3: Трансформацията на модела на поведение и потребление към нулево замърсяване, развитие на кръгова икономическа и ресурсна ефективност

Насърчаване на устойчивите модели на потребление сред населението	2.3.3.	Разработване и въвеждане на тематични обучителни програми в образователните институции	50 000.00	Общински бюджет LIFE ПУДОС	2027 г.	Подкрепяща среда за бр. въведени устойчиво и "зелено" образователни програми: бр. обхванати образователни институции	образователни институции на територията на Община Габрово	Община Габрово НПО	
		2.3.4.	Засилване на сътрудничеството с организацията по оползотворяване на отпадъци за популяризиране на ползите от разделно събиране на битовите отпадъци, подготовката за повторна употреба и рециклиране	0.00		2027 г.	Подобрен капацитет за партньорство възможности за бр. споразумения увеличаване количествата разделно събирани и рециклирани отпадъци	Община Габрово	организации оползотворяване на отпадъците
		2.3.5.	Кампании за повишаване на информираност по отношение на целите за устойчиво управление на отпадъците, посветени на различни потоци отпадъци	200 000.00	Програми съфинансирани от ЕС Общински бюджет приходи от такси	2027 г.	Подобрено ниво на информираност и ангажираност по проблемите, свързани с управлението на отпадъците	Община Габрово	Организации оползотворяване на отпадъците НПО Образователни институции
	Ресурси за кръгова икономика и ресурсна ефективност	2.3.6.	Разработване и прилагане на модели за сътрудничество с бизнеса в подкрепа на проекти за ресурсна ефективност и устойчиво управление на отпадъците	230 000.00	Хоризонт Европа публично - частни партньорства частни инвестиции	2027 г.	Създадени ефективни механизми за стимулиране на добри практики и ефективно прилагане на йерархията за управление на отпадъците	Икономически оператори	Община Габрово Ту Габрово Браншова организации
		2.3.7.	Мерки за повишаване нивото на информираност на бизнеса за прилагане на принципите на екодайн, устойчиви инвестиции и йерархията при управлението на отпадъците	30 000.00	ФМ на ЕИП Общински бюджет приходи от такси	2027 г.	Ефективно прилагане на принципите за екологична отговорност	Община Габрово	РИОСВ Габрово Браншова организации Икономически оператори
				575 000.00					
				29 533 000.00					
		Общо за СИЗ							
		Общо за Приоритет 2							

Програма за опазване на околната среда на община Габрово, 2023 - 2027

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Стратегическа цел	Област на действие	КОД	Мярка	Оценка на необходимите финансови ресурси	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	Партньори	
											Обществен бюджет
Цел 1. Стимулиране на енергийната ефективност в жилищния сектор (ЦЕЛ 1.1 ПИРО...)	Ограничаване на употребата на горива и уреди за отопление (ЦЕЛ 1.1.6)	3.1.1.	Разработване на общинска наредба за ограничаване на употребата на високосемпционни твърди горива и уреди за отопление (Регулаторна мярка)	20 000,00	Общински бюджет	< 2 години	Местна нормативна рамка в подкрепа на ограничаване ИК	бр. местни нормативни актове разработени и приети	Община Габрово (Общински съвет Габрово)	МОСВ / ИИОСВ;	
		3.1.2. (3.1.6.)	Обновяване на съществуващи общински сгради до най-висок клас на енергопотребление и поставяна подмяна на отоплителните инсталации на нефта и въглища с термомомии / на природен газ / на pellets /др. (Включена в мярка 3.1.6.)	0,00				Намаление на въглеродния отпечатък на сектор "общински сгради"	бр. сгради с повишена енергийна ефективност и подмяна отолителна инсталация; Поне 30% намалени емисии от сектора	Община Габрово (Общински съвет Габрово)	
		3.1.3.	Въвеждане на изисквания за екологично топлонабавяне при одобряване на проекти и издаване на разрешения за строеж (Регулаторна мярка)	10 000,00	Общински бюджет		< 2 години	Местна политика /нормативна рамка в подкрепа на ограничаване ИК	бр. правила / изисквания разработени и приети	Община Габрово (Общински съвет Габрово)	
		3.1.4. (2.1.14.)	Финансов механизъм за стимулиране на гражданите и бизнеса за използването на ВЕИ, вкл. водород (ПИРО 1.1.10)	2 000 000,00	Програми съфинансирани от ЕС	финансови инструменти частни инвестиции	2027 г.	Създаден устойчив модел за стимулиране /ускоряване на декарбонизацията на община Габрово	бр. разработени / работещи механизми; бр. предприятия / бр. домакинства промяна на ВЕИ/екотелостобразно отношение	Община Габрово (Общински съвет Габрово)	Бизнес асоциации/ браншови организации
		3.1.5.	Въвеждане на изисквания (правила) новите общински сгради да се строят като сгради с близко до нулево потребление на енергия (Регулаторна мярка)	10 000,00	Общински бюджет		< 2 години	Местна политика /нормативна рамка в подкрепа на ограничаване ИК	бр. разработени и приети правила / изисквания	Община Габрово (Общински съвет Габрово)	
		3.1.6. (3.1.2)	Обновяването на жилищни/ обществени (общински / държавни) сгради до най-висок ниво на ефективност и изграждане на ВЕИ инсталации, вкл. въвеждане на система за мониторинг на производството и потреблението на ВЕИ, както и поставяна подмяна на отоплителните инсталации на нефта и въглища с термомомии / на природен газ / на pellets /на водород и др. (мярка 3.1.2.)	5 000 000,00	Програми съфинансирани от ЕС	финансови инструменти	2027 г.	Устойчиво енергийно обновяване на сградния фонд; повишаване на производството и потреблението на ВЕИ	бр. сгради с повишена енергийна ефективност; изградени ВЕИ инсталации; въведена система за мониторинг; Поне 30% намалени емисии от сектор сгради; Производство и потребление на ВЕИ	Община Габрово;	Община администрация; Държавни институции
		3.1.7.	Въвеждане и поддържане на системата за енергиен мониторинг в общинските сгради	200 000,00	Програми съфинансирани от ЕС		2027 г.	Подобрена система за мониторинг и контрол на потреблението на енергия; проследяване на ефективността на мерките.	Функционираща система за мониторинг; бр. сгради присъединени	община Габрово	
		3.1.8.	Внедряване на мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради (60 бр.) (ПИРО 1.8.)	40 000 000,00	частни инвестиции	финансови инструменти	2027 г.	Устойчиво енергийно обновяване на сградния фонд;	Бр. сгради с повишена енергийна ефективност (60 бр.)	община Габрово	Сдружения на ексната собственост
		3.1.9.	Строителство на нови общински сгради с нулево потребление на енергия и енергийно позитивни сгради	3 500 000,00	Програми съфинансирани от ЕС	Общински бюджет	> 5 години	Ускоряване прехода към декарбонизация;	Бр. сгради с нулево потребление на енергия / енергийно позитивни сгради	община Габрово	
		3.1.10.	Навяряване на обновяването на производствени сгради и технологична модернизация на индустриални предприятия с цел постигане на висок клас енергийна ефективност и използване на ВЕИ (Нулево потребление)	500 000,00	Програми съфинансирани от ЕС	частни инвестиции	2027 г.	Ускоряване прехода към декарбонизация; Намалена въглеродна интензивност на предприятията	Бр. реализирани проекти; спестени емисии CO2; Намалена въглеродна интензивност на предприятията	Бизнес / индустриални предприятия	община Габрово

3.1.11.	Създаване на локални инсталации и мрежи за производство и пренос на енергия (вълнохидридни системи и умни мрежи)(ПИРО 1.10)	5 000 000.00	финансови инструменти Програми съфинансирани от ЕС	2027	Ускоряване прехода към високоволтеродна енергетика; Децентрализация на производството на енергия;	Бр. реализирани проекти	Община Габрово	
3.1.12.	Изграждане на вълноеродно неутрална индустриална зона (ПИРО), вкл. производство и потребление на зелен водород.	25 000 000.00	частни инвестиции финансови инструменти Програми съфинансирани от ЕС	2027 г. > 5 години	Ускоряване прехода към декарбонизация на общината; Подобрена среда за ускорена високоволтеродна трансформация на икономиката	бр. вълноеродно неутрални зони	Община Габрово	МИ; бизнес организации
3.1.13.	Популяризиране на ефектите от ВЕИ	50 000.00	Програми съфинансирани от ЕС Общински бюджет	постоянен	Повишаване на обществената информираност и интерес към използване на ВЕИ	бр. кампазии; бр. достигнато население	Община Габрово	асоциации на ВЕИ производители
3.1.14. (2.1.19)	Ускоряване преминаване на обществен транспорт към превозни средства с янски и нулеви емисии, вкл. и чрез зелени обществени поръчки, изграждане на зарядни станции и др. (ПИРО 3.7; вкл. на ПУГМ)	3 000 000.00	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС	2027 г. > 5 години	Намалена вълноеродна интензивност на обществен транспорт	Брой превозни средства; Бр. зарядни станции	Община Габрово	ОПГ
3.1.15.	Поганна подмяна на агонарка на вътрешно ведомствения транспорт с електрически	500 000.00	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС	2027 г.	Намалена вълноеродна интензивност на обществен транспорт	Брой превозни средства;	Община Габрово	общински предприятия / дружества
3.1.16. (2.1.20)	Програма за насърчаване използването на електрически автомобили от граждани и бизнес, вкл. изграждане на зарядни станции на обществени паркинги и др. локации, разпиряване на зони за платено паркиране и въвеждане на правила за безплатно ползване за електрически автомобили; създаване на зони с отграничен достъп на автомобили, с изкл. на електрически и др. стигуни;	700 000.00	Програми съфинансирани от ЕС Общински бюджет финансови инструменти	2027 г. постоянен	Ускорен преход към устойчива мобилност и декарбонизация на сектор "транспорт"	бр. реализирани проекти; бр. електрически автомобили регистрирани в общината	Община Габрово (Общински съвет Габрово)	бизнес; НПО
3.1.17. (2.1.23)	Местна нормативна уредба насърчаване използването на електромобили (Регулаторна мрежа)	10 000.00	Общински бюджет	< 2 години	Местна нормативна рамка в подкрепа на устойчива мобилност и декарбонизация на сектор "Транспорт"	бр. нормативни акта разработени и приети	Община Габрово; общински съвет Габрово	
3.1.18. (2.1.22)	Програма за промяна на поведението и управление на търсенето - насърчаване на ползването на обществен транспорт и по-чести видове транспорт, вкл. и чрез подобряване на atractивността на градския транспорт; създаване на мобилно приложение за придвижване с обществен транспорт; подобряване на условията за пешеходно и велосипедно придвижване; и др.	200 000.00	Програми съфинансирани от ЕС финансови инструменти Общински бюджет	постоянен 2027 г.	Ускорен преход към устойчива мобилност и декарбонизация на сектор "транспорт", към поведението и потребление на гражданите	бр. реализирани проекти функционално мобилно приложение	Община Габрово	бизнес; НПО
3.1.19.	Програма за поставяне подмяна на осветителните тела със светодиодни	2 000 000.00	Програми съфинансирани от ЕС финансови инструменти Общински бюджет	2027 г.	Ускорен преход към декарбонизация на общината; Подобрена градска среда	Бр. реализирани проекти; спестени емисии ПГ	Община Габрово	бизнес;
3.1.20.	Пилотни проекти за използване на ВЕИ при улично осветление	500 000.00	Програми съфинансирани от ЕС финансови инструменти Общински бюджет	< 3 години	Ускорен преход към декарбонизация на общината; повишаване на производството и потреблението на ВЕИ;	Бр. реализирани проекти; спестени емисии ПГ	Община Габрово	бизнес
		88 200 000.00						

СД 1.2. Население и устойчиво развитие към 2027 г. (Общински съвет - Габрово)

3.2.1. (1.2.1)	Програма от мерки за развитие на зелената система в градска среда, с цел постигане на адаптация към климатичните промени, вкл. създаване на система от "зелени клинове", полагане на грижи за дълготрайната дървесна растителност в градска среда, както и за оптимално развитие; използване на смесици с дървесни видове, подходящи за озеленяване в рамките на общината, отчитайки отчаквани климатични изменения; разработване и внедряване на поддържаща система за поливане на дълготрайната дървесна растителност; др.	0.00	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС финансови инструменти	2027 г. постепенно	Ускорен преход към устойчиви към изменението на климата населени места в общината; Увеличен адаптивен потенциал на зелената система в населените места; По-добра и адекватна към ИК регулаторна и стратегическа рамка;	бр. реализирани проекти; бр. нормативни актове актуализирани;	Община Габрово (Общински съвет Габрово)
3.2.2. (1.2.2)	Създаване на пилотна система за мониторинг на зелената система - създаване на ГИС слой, вкл. картографиране и паспортизация на съществуваща дървесна растителност в градското озеленяване, идентифициране на места с липсваща дълготрайна дървесна растителност; (ПИРО 1.9)	350 000.00	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС	2027 г. постепенно	Повишено познание и подобрена система за мониторинг на зелената система; поддръжка за вземане на адекватни управленски решения	изграден и функциониращ ГИС слой; функционираща система за мониторинг	Община Габрово
3.2.3.	Проучване и създаване на информационна база и мобилно приложение за т.н. "студени точки" в града при екстремно горещо време.	50 000.00	Програми съфинансирани от ЕС	< 3 години	Повишено познание и създадени условия за вземане на адекватни управленски решения	създадена информационна база данни и функциониращо мобилно приложение	Община Габрово
3.2.4. (1.1.1.)	Разработване на критерии / изчисления / относно излъчването на въглерод и покривно озеленяване, относно параметри за процент озеленяване при урбанистични проекти; относно компасаторно озеленяване, както и интегрирането им в местната нормативна уредба; (регулаторна мярка)	30 000.00	Общински бюджет	< 3 години	Местна нормативна рамка в подкрепа на преход към устойчиви към ИК населени места	бр. нормативни актове актуализирани и приети	Община Габрово (Общински съвет Габрово)
3.2.5. (1.2.1.)	Създаване на зони за отпадък край речките (ПИРО 2.2)	0.00	Програми съфинансирани от ЕС	2027 г.	Устойчиви към ИК населени места	бр. крайречни зони	Община Габрово
3.2.6.	Въвеждане на високоэффективни противопожарни системи в сградния фонд и съоръжения	200 000.00	финансови инструменти	2027 г.	Устойчива към ИК инфраструктура; Намалване на жертви и материални загуби	бр. реализирани проекти	Община Габрово; областна администрация
3.2.7.	Включване на община Габрово в инициативата за опазване на старите гори на България	10 000.00	Общински бюджет	< 2 години	Устойчиво опазване и възстановени гори	решение на общинският съвет горски площи да бъдат поставени под защита като "гори във фаза на старост"	Община Габрово (Общински съвет Габрово)
3.2.8.	Създаване на система за събиране на информация за леснати от природни нарушения горски екосистеми и проливизирана от това загуба на дървесна биомаса	10 000.00	инвестиции на публични предприятия	< 3 години	Повишена информираност, подобрени познания по темата	Подобрено познание и създадени условия за вземане на информирани решения	ДГС Община Габрово
3.2.9. (1.1.3., (1.1.12.)	Условия за излъчване на леслесни площи за запечатване в горските територии (дисперсионни гоними, ерозирани и застрапени от ерозия територии, пожарни, ветровали и др.)	0.00	инвестиции на публични предприятия	2027 г.	Повишаване на устойчивост към ИК на горските територии и намаляване на риска от ерозии	ха /дка заплесани площи	Община Габрово
3.2.10. (1.1.12.)	Противоерозионни дейности в изоставени земеделски земи, гоним, ерозирани и застрапени от ерозия територии и в населените места (запечатване на площи и др.)	0.00	финансови инструменти	2027 г.	Повишаване на устойчивост към ИК и намаляване на риска от ерозии	ха /дка заплесани площи	Община Габрово ; ОД "Земеделие"
3.2.11.	Създаване на база от данни за брой, размер и вида на пожарите на територията на общината	20 000.00	Общински бюджет	< 3 години	Подобрено познание и създадени условия за вземане на информирани решения	Създадена и поддържана с актуална информация база данни	Община Габрово ГД ПБЗН
3.1.12.	Изготвяне и поддръжка на подробен регистър на съоръжения на територията на общината, свързани с намаляване на риска от наводнения, вкл. оценка на състоянието им и мерки за поддръжка;	30 000.00	Общински бюджет	< 2 години	Подобрено познание и създадени условия за вземане на информирани решения	Създаден и поддържан с актуална информация регистър; идентифицирани приоритетни мерки за поддръжка	Община Габрово

Подобряване на устойчивостта към изменението на климата на населените места в общината (благоустрояване и градско развитие)

Програма от мерки за увеличаване на устойчивостта и намаляване на риска от ерозии, пожари и наводнения в териториите извън населените места

3.1.13.	Надграджане на система за рипно преудруждение при наводнения	250 000.00	Програми сфинансирани от ЕС	< 3 години	Подготовеност и способност за реакция при рискове; Намаляване на броя на жертви и материални щети при наводнения;	Община Габрово
3.2.14. (1.1.6; 1.1.8.)	Решения, базирани на природата - Подобриване на естественото задържане на водата - възстановяване на мезурни и ривак; възстановяване и опазване на естествените корита на р.Янтра и кейните пригоди (ПИРО 2.1)	1 500 000.00	Програми сфинансирани от ЕС	> 5 години	Устойчива към ИК инфраструктура; Намаляване на жертви и материални загуби	Община Габрово; областна администрация; РИОСВ;
Създаване на мрежа от климатични доброволци						
3.3.1.		2 450 000.00 20 000.00	Програми сфинансирани от ЕС	2027 г.	Заслужена информираност и ангажираност на населението	Община Габрово
3.3.2.	Включване на климатичните теми в програми за извънкласни занимания на учениците от общината	20 000.00	Програми сфинансирани от ЕС	постоянен	Повишена информираност, подобрени познания по темата	Община Габрово; МОН; училища
3.3.3.	Кампания "Габрово - климатично неутрална община" за повишаване на обществената информираност и ангажираност, вкл. доброволчески акции за засявяне, почистване на дерета и речни корита и др.	200 000.00	Програми сфинансирани от ЕС	постоянен	Повишаване на обществената информираност и ангажираност	Община Габрово
3.3.4.	Анализ и актуализиране на местната нормативна уредба с цел прилагане на мерките по снемчаване и адаптация, вкл. планираните регулаторни мерки (забранителни, санкционни, ограничителни, стимулиращи)	20 000.00	Общински бюджет	< 2 години	Местна нормативна рамка в подкрепа на преход към устойчиви към ИК населени места	Община Габрово (Общински съвет Габрово)
3.3.5.	Повишаване на административния капацитет за работа с местните общности във връзка с адаптация към изменението на климата (ПИРО 1.7)	130 000.00	Програми сфинансирани от ЕС	постоянен	Повишен капацитет на институциите; По-ефективна администрация	Община Габрово
3.3.6.	Програма за обучение на служителите на общинска администрация, образователни и др. институции по темите, свързани с климат	80 000.00	Програми сфинансирани от ЕС	постоянен	Повишен капацитет на институциите; По-ефективна администрация	Община Габрово; МОН; училища
3.3.7.	Разработване и въвеждане на критерии за Екологични декларации за продукти и Възлероден отпечатък при избор на доставчици и изпълнители по търгове и конкуренция на общината (Зелени обществени поръчки)	20 000.00	Общински бюджет	< 2 години	Ускорен преход към устойчиви към изменението на климата / климатично неутрална община;	Община Габрово
3.3.8.	Създаване на междумедомствена експертна работна група по политики по климата	0.00	Общински бюджет	< 2 години	Подобрена координация и ефективност на институциите и организации	Община Габрово
3.3.9.	Разработване на система за определяне на възлеродния отпечатък на дейността на общината. Ежегодно отчитане на възлеродния отпечатък (публикуване на интернет страницата на общината)	50 000.00	Програми сфинансирани от ЕС	< 2 години	Повишен капацитет на общината за преход към климатична неутралност; повишаване на обществената информираност и ангажираност	Община Габрово

540 000.00
91 190 000.00

Общо за СИ.2 СИ.3: Поддръжане на компанията за управление на околната среда	4.2.5 Подготовка и изпълнение на комуникационна стратегия и мерки за популяризиране на Програмата за опазване на околната среда на Община Габрово и целите за опазване на околната среда	30 000	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС ФМ на ЕИП	> 5 години	Популяризиране на ПООС	Изготвена комуникационна стратегия	Община Габрово	Общински съвет Габрово, РИОСВ - Велико Търново, НПО, граждани
Програма за подобряване на институционалния капацитет за устойчиво управляване на околната среда	4.2.6 Участие в международни и европейски инициативи и кампании за опазване на околната среда – напр. международен ден на земята, ден на водата и ден на опазването на околната среда, европейска седмица на мобилността и др.	200 000	Общински бюджет Държавен бюджет Програми съфинансирани от ЕС	2027 г.	Проактивност при ангажиране на обществеността	Брой инициативи тематични събития	Община Габрово и Общински съвет, Областна администрация Габрово, РИОСВ - Велико Търново, образователни институции, НПО, бизнес, местни и национални медии	
	4.2.7 Ежегодно провеждане на еко-фестивала Улана Поляна Фест, посветен на природосъобразния и здравословен начин на живот	500 000	Общински бюджет; държавен бюджет; програми съфинансирани от ЕС; публично- частни партньорства	2027 г.	Поддръжане на утвърдената градиция за провеждане на събитието	5 проведени фестивала	Община Габрово	Общински съвет Габрово, РИОСВ - Велико Търново, МОСВ, ПУДОС, НПО, бизнес, граждани
	4.3.1 Въвеждане на компетентностен модел за служителите на общинска администрация и структурните звена, ангажирани в системата за управление на околната среда	785 000 0,00 лв.		2023 г.	Въведен компетентностен модел	Брой обхванати звена и служители	Община Габрово	
	4.3.2 Периодична оценка на нуждите и провеждане на обучения за повишаване на квалификацията и експертната на служителите от общинска администрация и структурни звена от системата за управление на околната среда	56 000	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС ФМ на ЕИП	2027 г.	Извършена оценка на нуждите и звена и проведени обучения на служителите	Брой обхванати и звена и служители	Община Габрово	РИОСВ - Велико Търново, МОСВ, НСОРБ
	4.3.3 Провеждане на обучения и подобряване на знанията за подготовка и провеждане на "зелени" обществени поръчки, въвеждане на инструменти за оценка и ефективност на разходите за околна среда, устойчиви инвестиции	50 000	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС ФМ на ЕИП	2027 г.	Проведени обучения за звена и повишаване на капацитета	Брой обхванати за звена и служители	Община Габрово	РИОСВ - Велико Търново, МОСВ, НСОРБ
	4.3.4 Обучения за служители от съответни дирекции на общината и кметствата, общинските предприятия, образователни и други институции, свързани с опазването на околната среда и борбата с изменението на климата	50 000	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС ФМ на ЕИП	2027 г.	Повишаване на капацитета	Брой обучени служители	Община Габрово	РИОСВ - Велико Търново, МОСВ, НСОРБ
	4.3.5 Стимулиране на връзката с науката и въвеждане на иновации и умни решения в сферата на управлението на околната среда	100 000	Общински бюджет; държавен бюджет; програми съфинансирани от ЕС; ФМ на ЕИП	постоянен			Община Габрово	Научни институти, Образователни институции, Бизнес, НПО

	Мерки за проследяване на напредъка и контрол	40 000 общински бюджет; държавен бюджет; програми съфинансирани от ЕС	2027 г.	По-добро отчитане на напредъка по постигане на целите	Въведена система	Община Габрово
4.3.6	Създаване и въвеждане на интегрирана система за отчитане на напредъка по постигане на целите по околна среда	10 000 общински бюджет; държавен бюджет	2023 г.	Улесен достъп до информация	Специализиран модул	Община Габрово
4.3.7	Структуриране на информацията, свързана с опазване на околната среда в специализиран модул на страницата на Община Габрово	100 000 Общински бюджет	2027 г.	Подобряване на контрола	Брой обхващани служители	Община Габрово
4.3.8	Подобряване на капацитета на инспектората и на звеното с контролни функции към ОПЦ РДНО - Габрово, всл. увеличаване на численни състав, система за провеждане на периодични инспекции, регистър на обекти, поддържащи на контрол и др.	10 000 Общински бюджет	2023 г.	Улесен достъп до публични услуги	Брой електронни	Община Габрово
4.3.9	Подобряване достъпа до електронни услуги, свързани с управлението на околната среда за гражданите и бизнеса	416 000				
		1 242 000				